

Gäller för: VE Kard Inf Hud Njur Gastro

Giltig från: 2025-06-02

Innehållsansvar: Annika Johansson, (annjo65), Sjuksköterska/diabetes

Giltig till: 2027-05-22

Granskad av: Anna Wärme, (annwa49), Processchef

Godkänd av: Andreas Lestander Melin, (andle15), Verksamhetschef

Glukosbelastning – njursjukvård

Revideringar i denna version

Ändring av arbetsgrupp.

Syfte

Att tydliggöra rutin för vårdpersonal inför och under undersökningen.
Vägledning till läkare för tolkning.

Arbetsbeskrivning

Utförande

- Glukos koncentrerad dryck på flaska "Top Star 75" på 200 ml (beställs från Marknadsplatsen). Ställs i kylan.
- Patienten ska vara fastande 12 timmar (får dricka vatten, mediciner tas som vanligt)
- Patienten ska inte ha ätit speciellt kolhydratfattig kost senaste dagarna.
- Patienten ska undvika kraftig fysisk aktivitet och ”stress” på morgonen före undersökningen.
- Patienten ska sitta och vila under tiden (får gå på toaletten).
- Patienten får ej röka (eller snusa).
- Nollprov tas direkt innan patienten dricker sockerlösningen (ska drickas på en gång inom högst 5 minuter).
- 120 minuter efter att lösningen är uppdrucken tas nästa prov.
- Provtagning venöst, P-glukos = rör med rosa kork.
- Proverna lämnas till lab inom 2 timmar.
- Glöm ej att fylla i rätt klockslag på Meliorkommentar. Skriv också OGTT.

Kontraindikation och försiktighet

- Vid Gastric-bypassoperation är risken stor för dumpingssyndrom och felaktiga resultat.
- Vid fP-glukos >8 bör glukosbelastningen ej fullföljas. Ta då i stället HbA1c och meddela ansvarig läkare.

Tolkning

Det finns olika riktlinjer i världen! Nedanstående är enligt WHO/Sverige.

OBS! Att vi i Sverige numera bara använder plasma-glukos, B-glukos ger andra referensvärden.

v= venöst, k= kapillärt, ”**IGT**”= ”Impaired glucose tolerance”.

Enligt ADA och DDG finns också begreppet ”**IFG**” = ”Impaired fasting glucose”. Här ligger problemet primärt i levern.

Både IFG och IGT räknas som **prediabetes**, men IGT utgör en större risk för diabetesutveckling respektive ökad risk för hjärt-kärl-sjukdom.

	Normalvärden	IGT	Diabetes
Fastande	v/k ≤ 6,0	v/k 6,1 – 6,9	v/k ≥ 7,0 *
120 minuter	v ≤ 7,7 k ≤ 8,8	v 7,8 – 11,0 k 8,9 – 12,1	v ≥ 11,1 k ≥ 12,2

*Även vid bara förhöjt 120-minuters-värde ≥11,1 (k≥12,2) räknas det som att 120-minutersvärde visar bild som vid diabetes.

IFG: fP-glukos 6,1–6,9 som vid IGT, men 120-minutersvärdet normalt!

Gestationsdiabetes

Fastande: ≥ 5,1

60 minuter: ≥10,0

120 min: ≥8,5

Falskt positiva värden

- Duodenalulcus (ökad sekretion av antiinsulinära hormoner till exempel glucagon, KA).
- Status post billroth II-operation (snabbare resorbtion).
- Lågt kaliumvärde (laxantia).
- Infektioner.
- Endokrinopatier (till exempel glucagonom, hypertyreos, feokromocytom, aldosteronom).
- Läkemedel (till exempel P-piller, sulfonamider, tiazider, nikotinsyra, steroider, alfa-interferon, ospecifik betablockad).

Falskt negativa värden

- För litet kolhydratintag (<150–200 g/dygn). **OBS** - bör ha ätit *normalkost >2–3 dagar före testen!*
- Malabsorption.
- Rökning.
- Koffein.
- Kroppslig aktivitet under testfasen.
- Läkemedel (till exempel diabetesläkemedel, reserpin, GH, MAO-hämmare, MCT-fetter, omega-3-preparat).

Käll- och litteraturförteckning

Karolinska Universitetslaboratoriet, provtagningsanvisningar 2015-05-05

Styrdokument glukosbelastning, kardiologi, SkaS, Skövde, 2014-09-10

Styrdokument Rutin glukosbelastning – peroral, SU, 2013-11-14

Dr Carl Berggren, Unilabs, 2011-11-17

Föreläsning Dr Marion Günter, 2010-??

Arbetsgrupp

Ann Johansson, Undersköterska, Njurmedicinska kliniken SkaS Skövde.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Kard Inf Hud Njur Gastro

Innehållsansvar: Annika Johansson, (annjo65),
Sjuksköterska/diabetes

Granskad av: Anna Wärme, (annwa49), Processchef

Godkänd av: Andreas Lestander Melin, (andle15),
Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9715-1834850575-47

Version: 9.0

Giltig från: 2025-06-02

Giltig till: 2027-05-22